

Finansdepartementet
103 33 Stockholm
fi.remissvar@regeringskansliet.se

Remissvar avseende betänkandet Skatt på Modet (SOU 2020:20), Fi2020/01583/S2

Förvaltningsrätten kan, utifrån de aspekter som domstolen har att beakta, konstatera att förslaget lagstiftningsmässigt huvudsakligen anpassats till systematiken och strukturen i övrig jämförbar punktskattelagstiftning, exempelvis alkohol- och tobaksskatten, varför tillämpningen i detta avseende kommer att vara bekant för förvaltningsrätten. Även i förfarandet, för den kategori skattskyldiga som beskattas av Skatteverket, är det positivt att lagen kopplas till skatteförändelagen.

Härutöver vill domstolen lämna följande synpunkter.

Bevisbörda och bevisvärdering

Förslaget om skattekonstruktionen bygger på att ett stort antal svenska och utländska aktörer/ subjekt inom aktuella branscher blir skattskyldiga. Skatt ska betalas och underlag redovisas för samtliga skattepliktiga varor. För dem som *inte* handlat med varor som *inte* innehåller de farliga ämnena ska beskattningen neutraliseras genom ett avdrag. Det bedöms i utredningen att huvuddelen kläder och skor *inte* innehåller de förbjudna ämnena.

Bevisbördan för avdraget lägger utredningen på den skattskyldige som får möjlighet att dra av upp till 95 % av skatten, i vissa specifika fall 100 % (5§).

Till hjälp hänvisas bl.a. till hjälptabeller (fem bilagor) för gränsvärden m.m. I övrigt ska de skattskyldiga kunna styrka frånvaron av ämnen i samtliga fem bilagor för fullt avdrag och en halvering av avdraget om man bara kan styrka frånvaron i fyra av fem bilagor. De skattskyldiga som endast kan styrka frånvaron i en, två, eller tre bilagor får inget avdrag alls.

Utredningen anger beviskravet ”styrkt” som är det högsta beviskravet i skattelagstiftningen. Det normala kravet i ordinär, löpande beskattning är ”sannolikt”.

Det kan bli aktuellt för den skattskyldige att från utländska aktörer begära bevisning som uppfyller beviskravet ”styrkt”. Ett alternativ kan vara egna provtagningar. Utredningen konstaterar emellertid att det ännu inte finns standardiserade mätmetoder för alla ämnen, varför tillämpningen blir svår. Effekten kan bli att skattskyldiga, som inte förmår uppfylla angivet beviskrav,

blir beskattade fullt ut. Därmed uppkommer risk för oriktig beskattning. Ett sådant resultat skulle leda till att skatten träffar fel aktörer, vilket leder till bristande trovärdighet och legitimitet för skattelagstiftningen i dess helhet.

Konstruktionen med en skatt som den skattskyldige ska undgå genom att lägga fram bevisning om hur det faktiskt förhåller sig för tankarna till schablonbeskattning. Detta är betänkligt, i all synnerhet med beaktande av de svårigheter som utredningen framhåller när det gäller bevisföringen.

Det är fråga om beskattning i syfte att tillgodose hälso- och miljöintressen. Fråga uppkommer om dessa intressen inte kan tillgodoses på annat sätt, exempelvis genom förbud och sanktioner. Under alla förhållanden är det rimligt med någon form av bevislättning för den enskilde i ljuset av de nämnda svårigheterna att föra bevisning; sådan bevislättning bör inte överlämnas till rättstillämpningen utan skrivas in i lag.

Effekten på förvaltningsrätten

Förvaltningsrätten bedömer de ifrågasvarande bevisvärderingsfrågorna som svåra, och måltillströmningen kommer därför med största sannolikhet att öka. Den gängse uppfattningen om lagtolkning, att det "får överlämnas till rättstillämpningen att avgöra", kan bli krävande för domstolarna samt medföra svårigheter för den enskilde med avseende på förutsebarheten. Det är många skattskyldiga som berörs. Därtill kommer flera andra tillämpningsfrågor, t.ex. frågor om gränsdragning, kommunikering med utländska aktörer m.m.

Det förväntas också att en jämförelse görs med utvärderingen av kemikalieskatten.

De EU-rättsliga principerna

Utredningen har bedömt att förslaget medför en viss begränsning av den fria rörligheten. Förvaltningsrätten instämmer i bedömningen att denna offensiva beskattning sannolikt kommer att begränsa rörligheten för varor, även om skyddsintresset är legitimt.

Förvaltningsrätten ifrågasätter även, med hänsyn till vad som ovan anförts, om skatten kan anses proportionerlig.

Detta yttrande har beslutats av lagmannen Lennart Furufors efter föredragning av rådmannen Catharina Laestadius

Lennart Furufors

lagman